

SUKELLUSKOULUTUKSEN EETTISET SÄÄNNÖT
Hyväksytty 1.9.2003

SUKELLUSKOULUTUKSEN EETTISET SÄÄNNÖT

Sukeltajaliitto ry:n perustehtäviin kuuluvat mm. sukellusharrastuksen kehittäminen, koulutusjärjestelmän ylläpitäminen ja sukeltamisen turvallisuuden parantaminen.

Sukeltajaliiton jäsenseurat ja niihin kuuluvat kouluttajat tiedostavat, että toimittaessa veden alla riskitekijöitä on enemmän kuin tavanomaisessa maanpäällisessä ympäristössä. Ne sitoutuvat edistämään turvallista koulutustapaa niin, että oppilaille annetaan tiedot ja taidot, jotka mahdollistavat sukeltamisen pienimmällä mahdollisella riskitasolla.

Tämän päämäärän saavuttamiseksi Sukeltajaliiton jäsenseurat ja kouluttajat sitoutuvat noudattamaan seuraavia eettisiä sääntöjä. Kun toimintaan osallistuu alle 18-vuotiaita, on noudatettava lisäksi nuorisotoiminnan eettisiä sääntöjä.

Oppilaskeskeisyys

Jokaisen sukelluskurssin pääsyvaatimukset täyttävän henkilön on voitava osallistua koulutukseen tasapuolisesti:

- Riippumatta etnisestä taustasta, sukupuolesta, uskonnosta tai maailmankatsomuksesta.
- Jatkokoulutukseen on voitava osallistua minkä hyvänsä kansainvälisesti hyväksytyyn sukelluskoulutusorganisaation antaman riittävantasaisen pohjakoulutuksen perusteella.
- Erityisryhmiin kuuluvien henkilöiden erikoistarpeet on huomioitava tapauskohtaisesti. Jokaiselle tarjotaan mahdollisuus vedenalaisiin elämyksiin heidän omien fyysisten ja henkisten kykyjensä puitteissa.

Oppilaan turvallisuuden varmistaminen on sukelluskouluttajan tärkein velvollisuus. Koulutuksessa on noudatettava Sukeltajaliiton koulutus- ja turvaohjeita sekä Liiton vahvistamia kurssistandardeja.

Kouluttajan on kannustettava oppilasta tietojen, opitun ymmärtämisen, taitojen, fyysisen kunnon ja turvallisten sukellustapojen jatkuvaan kehittämiseen.

Kouluttajan esimerkillisyys

Kouluttajan on ymmärrettävä, että oman esimerkin voima on sukellusturvallisuuden kehittymisen kulmakivi.

- Kouluttajan on henkilökohtaisesti aina noudatettava turvallisen sukeltamisen periaatteita.
- Kouluttajan on jatkuvasti ylläpidettävä omaa fyysistä kuntoaan ja käytännön sukellustaitojaan.
 - hyvä sukelluskouluttaja sukeltaa itse säännöllisesti
- Sukelluskouluttaja pysyttelee jatkuvasti ajan tasalla sukellusvarusteiden, koulutuksen, sukellusmenetelmien ja sukellustietouden kehityksestä.
- Hän kehittää jatkuvasti omaa tietämystään ja osaamistaan ja tutustuu erilaisiin näkökulmiin ja teorioihin.
 - mm. alan kirjallisuuden, lehtien ja internet-sivujen seuraaminen
 - jatkokoulutuksiin osallistuminen
 - Liiton päivitystilaisuuksiin ja kouluttajapäiville osallistuminen.

- Hyvä kouluttaja kehittää itseään myös muilla kuin suoranaisesti sukellukseen liittyvillä alueilla.
 - mm. johtamistaito, opettaminen

Sukelluskouluttaja on tasapuolinen kaikessa toiminnassaan:

- oppilaiden kohtelun suhteen
- eri sukellusvarusteiden valmistajia sekä muita koulutusjärjestelmiä kohtaan
- Kouluttaja ei saa
 - väheksyä tai halventaa minkään valmistajan tuotteita
 - mustamaalata muita sukellusseuroja, muita kouluttajia, muita sukelluskoulutusjärjestelmiä tai heidän kouluttamiaan sukeltajia
 - kouluttaja voi kuitenkin ilmaista rehellisen, omakohtaiseen kokemukseen perustuvan näkemyksensä

Oppilaan fyysinen ja henkinen koskemattomuus

Oppilaalla on oikeus harrastaa sukellusta ilman pelkoa seksuaalisesta häirinnästä. Sukeltaminen, ja etenkin allaskoulutus tapahtuu usein vähissä vaatteissa ja koulutuksen yhteydessä oppilasta saatetaan joutua ohjaamaan "kädestä pitäen". Tämä kuitenkin muuttuu häirinnäksi, kun toinen kokee sen sellaiseksi.

- Uima-asun lisäksi voidaan käyttää t-paitaa tai sukelluspukua
- Koulutuksessa saattaa olla perusteltu tarve koskettaa oppilasta
 - oikeaan suoritusasentoon ohjattaessa
 - turvallisuutta varmistaessa (esim. pään asento vapaanousun yhteydessä)
 - varusteita päälle sovitettaessa (liivin hihnojen kiristys, painovyön pukeminen jne.)
 - jne.
- Näissä tilanteissa kouluttajalla on vastuu oppilaan koskemattomuudesta
 - oman toiminnan säilyttäminen asiallisena
 - velvollisuus puuttua tilanteeseen, milloin häirintää tai epäilystä sellaisesta esiintyy
 - väärinkäsitysten välttämiseksi kouluttaja kertoo oppilaille etukäteen mitä aikoo tehdä ja minkä vuoksi

Koulutuksen ja sukellustoiminnan laatu

Sukeltajaliiton jäsenseurojen ja kouluttajien toiminta vaikuttaa suoraan siihen, minkälainen käsitys yleisöllä ja viranomaisilla on sukellusharrastuksesta. Sukelluskurssien oppilaille ja muille sukeltajille se vaikuttaa Liitosta muodostuvaan imagoon.

Sukeltajaliiton alaisen koulutuksen ja sukellusharrastuksen laadun varmistamiseksi Liiton jäsenseurojen ja kouluttajien on sitouduttava:

- hyvään ja turvalliseen sukellustapaan
- koulutus- ja turvaohjeiden ja kurssistandardien noudattamiseen
- noudattamaan kurssien standardeissa määriteltyjä läpäisykriteereitä ja kortittamaan vain oppilaita, jotka täyttävät ne
- sukeltajien jatkokoulutukseen
- käyttämään kouluttajina ainoastaan päteviä henkilöitä
- kouluttajana toimimaan vain seurassa, jonka toiminta täyttää Liiton standardit
- koulutustoiminnan jatkuvaan kehittämiseen

- kehityskelpoisten ja kiinnostuneiden ihmisten ohjaamiseen sukelluskouluttajaksi
- kouluttajien jatkokoulutukseen
- Liiton koulutusohjelman tukemiseen ja kehittämiseen

Eräs seuratoiminnan ominaispiirteistä on se, että ihmiset voivat harrastaa ja viihtyä samanhenkisessä ympäristössä ja toteuttaa omia mielenkiinnon kohteitaan. Onkin ymmärrettävää, että tietyt seurat saattavat erikoistua tai keskittyä tiettyntyyppiseen toimintaan, mikä ei ehkä vastaakaan jonkun kurssilaisen tarpeita. Tällöin ko. henkilö tulisi ohjata johonkin muuhun, hänelle mahdollisesti paremmin sopivaan Liiton jäseneseuraan. Missään tapauksessa häntä ei pidä karkottaa lajin parista.

Sitoutuminen Sukeltajaliiton toimintaan ja periaatteisiin

Sukeltajaliiton ja sen jäseneseurojen toiminta on vapaaehtoistoimintaa. Hakiessaan Liiton jäsenyyttä seura sitoutuu noudattamaan Liiton sääntöjä, samoin seurojen jäsenet sitoutuvat oman seuransa sääntöihin siihen liittyessään.

Sukeltajaliitto on demokraattinen järjestö; Liiton jäseneseurat valitsevat Liiton johdon vaaleilla. Sukeltajaliiton toiminta on siis Liiton jäsenistön enemmistön tarpeiden ja tahdon mukaista. Liiton jäsenillä on mahdollisuus halutessaan päästä Liiton johtotehtäviin.

Jokaisella Liittoon kuuluvalla sukelluskouluttajalla on vastuu ja velvollisuus

- tukea Sukeltajaliittoa järjestönä julkisuudessa
- edistää Liiton jäsenistön etuja
- tukea Liiton virallisia päätöksiä ja linjauksia
- ollessaan eri mieltä pyrittävä vaikuttamaan Liiton päätöksentekokanavien kautta
 - tekemällä aloitteita omalle seuralleen
 - kannustamalla omaa seuraansa tekemään aloitteita Liiton valiokunnille tai hallitukselle
 - huolehtimalla omalta osaltaan siitä, että oma seura osallistuu ja käyttää ääntään Liiton kokouksissa
 - pyrittävä jäseneksi Liiton valiokuntiin tai hallitukseen

Sukeltajaliiton toimintaperiaatteiden mukaan Liittoa edustaa julkisuuteen Liiton puheenjohtaja tai toiminnanjohtaja, tai tapauskohtaisesti muu Liiton hallituksen erikseen nimeämä henkilö. Kaikki Sukeltajaliitolle suunnatut kysymykset, haastattelu- tai lausuntopyyntöt ym. on ohjattava heille.

Jos kouluttaja tai muu seuran edustaja ottaa ilman Liiton valtuutusta kantaa johonkin sukelluskysymykseen heidän on mainittava selvästi että kyseessä on oma henkilökohtainen mielipide.

Ympäristönsuojelu

Sukeltajaliiton, sen jäsenseurojen ja seuroihin kuuluvien kouluttajien on tuettava ja edistettävä sukeltajien vastuuntuntoista vesistöjen ja vesialueiden käyttöä sekä ympäristönsuojelua. Sukeltaminen tarjoaa elämyksiä joihin luonto kuuluu oleellisena osana.

Luonnon ilmiöiden tunteminen ja luonnon kunnioittaminen ovat tärkeitä asioita sukeltajalle, jotta luonto säilyy tuleville sukupolville yhtä kiinnostavana ja moninaisena kuin se on nyt. Sukeltajan tietämys luonnon kiertokulusta ja siihen vaikuttavista seikoista auttavat tämän tavoitteen saavuttamisessa.

Sukeltajat ovat myös erikoisasemassa, sillä he ovat niitä harvoja ihmisiä, jotka pääsevät omin silmin näkemään ja tarkkailemaan vedenalaisen luonnon tilaa ja kehitystä. Sukeltajien havainnot ja niiden dokumentointi esim. valo- tai videokuvaamalla voivat sisältää ensiarvoisen tärkeää tietoa vaikkapa ympäristöviranomaisille.

- koulutus ja seurojen järjestämät sukellustapahtumat toteutetaan niin, että ympäristökysymykset on otettu huomioon
- seurat kouluttavat jäseniään käyttäen Liiton välittämää materiaalia ja/tai asiantuntijoita
 - lajituntemus
 - suojelukysymykset
- kouluttajat kannustavat seurojaan kehittämään ympäristöasioihin liittyvää yhteistyötä alueensa ympäristöviranomaisten ja muiden ympäristöalan sidosryhmien kanssa
- kouluttajat toimivat niin harrastuksen parissa kuin muutenkin Liiton ympäristöohjelman tavoitteiden mukaisesti

Vedenalaisen kulttuuriperinnön suojelu

Laivanhylkyihin ja muihin veden alle joutuneisiin kulttuurin muistomerkkeihin on suhtauduttava kunnioittavasti.

- hylkyjä ei saa vahingoittaa
- hylkyjen läheisyyteen ankkuroitaessa on oltava erityisen varovainen
- hylkyistä ei saa nostaa esineitä ilman hyllyn omistajan lupaa
- uudesta hylkylöydöstä on tehtävä asianmukainen ilmoitus viranomaisille